

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **R. F.**, zastoupen JUDr. Vladimírou Glatzovou, advokátkou se sídlem Husova 5, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **TREBAG AG AS TRUSTEE OF MUCHA TRUST**, se sídlem Hasenacker 32, FL – 9494 Schaan, Lichtenštejnsko, zastoupena JUDr. Richardem Pechou, advokátem se sídlem Voršilská 10, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2019, č. j. 8 A 3/2016 - 48,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2019, č. j. 8 A 3/2016 - 48 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 10. 2014, č. j. O-502982/D063942/2013/ÚPV, žalovaný k námitkám zúčastněné osoby rozhodl o zamítnutí přihlášky kombinované ochranné známky ve znění „IVAN LENDL:ALFONS MUCHA“ (dále též „přihláška“). Rozhodnutím ze dne 2. 11. 2015 č. j. O-502982/D76599/2014/ÚPV předseda žalovaného zamítl rozklad žalobce.

[2] Námitky zúčastněné osoby proti přihlašované ochranné známce vycházely z názoru, že přihlašovaná ochranná známka je zaměnitelná s jejími staršími namítanými slovními i kombinovanými ochrannými známkami, jakož i kombinovanými ochrannými známkami Společenství a mezinárodní kombinovanou ochrannou známkou, které jsou zapsány pro shodné nebo podobné výrobky a služby. Žalovaný dospěl k závěru,

že namítané známky a přihlašované označení jsou podobné jak z hlediska vizuálního, tak i fonetického a sémantického, a proto je jejich záměna pravděpodobná. Byla rovněž shledána podobnost nebo shodnost výrobků a služeb, pro které je označení přihlašováno s výrobky a službami zapsanými pro namítané známky.

Přihlašované označení:

Namítané ochranné známky:

č. 274399

MUCHA

č. 275796

II.

[3] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 7. 2019, č. j. 8 A 3/2016 - 48, zrušil obě správní rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Zdůraznil, že pravděpodobnost záměny v zásadě označuje situace, kdy spotřebitelská veřejnost přímo zaměňuje ochranné známky anebo si spojuje sporné ochranné známky a předpokládá, že sporné výrobky a služby pocházejí od stejného nebo ekonomicky propojeného subjektu. Spotřebitel, který zná výrobky a služby poskytované pod staršími ochrannými známkami, je spotřebitelem, který je zcela jistě seznámen s osobou a dílem Alfonse Muchy. Žalovaný se měl zabývat možností záměny pouze u spotřebitele, který zná dílo A. Muchy (ať již povrchně ze školních znalostí nebo více), který bude mít zájem o výrobky a služby chráněné přihlašovanou ochrannou známkou. Proto považoval za zbytečné úvahy žalovaného vycházející z premisy, že „výrobek je určen široké veřejnosti s průměrným stupněm pozornosti“ a na téma, nakolik běžný spotřebitel zná nebo nezná Alfonse Muchu. Pokud je výrobek nebo služba určena užšímu okruhu spotřebitelů (milovníků umění), tedy v tomto ohledu informovanému spotřebiteli, nemá být přihlíženo k tomu, zda by u širší veřejnosti, resp. běžného spotřebitele mohlo dojít k záměně nebo asociaci se starší ochrannou známkou. U těchto spotřebitelů lze totiž očekávat vyšší stupeň pozornosti než u běžného spotřebitele. Žalovaný proto měl také zkoumat distinktivnost dalších prvků obsažených v této kombinované ochranné známce (slova „Ivan LENDL: Alfons“) z pohledu tohoto přiměřeně informovaného spotřebitele, což neučinil.

[4] Spojení jmen „Alfons Mucha“ a „Ivan Lendl“ musí takto vymezeného průměrného spotřebitele vždy zaujmout a ať již sportovce Lendla zná či nikoli, musí si položit otázku, kdo je Ivan Lendl a co má společného s Alfonsem Muchou, když již z kontextu ochranné známky (použití dvojtečky) vyplývá, že je to právě Ivan Lendl, který nějakým způsobem

pokračování

Alfonse Muchu spotřebiteli nabízí. Právě slovní prvek „Ivan Lendl“ ve spojení s grafickým vyjádřením lze považovat za dostatečný k vizuálnímu odlišení od namítaných známek a tedy nemůže existovat pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti. Proto považoval za zcela vybočující ze zákonných mezí správního uvážení názor žalovaného, že tato skutečnost *„nebude mít na spotřebitele nijak zásadní vliv, neboť průměrní spotřebitelé nebudou při rozhodování např. o koupi výrobku přemýšlet o vazbě jednoho jména k druhému“*.

[5] Prvky přihlašovaného označení jsou podle městského soudu dostatečně odlišné, aby nedocházelo k záměně přihlašovaného označení a namítaných známek. Přisvědčil sice obecnému názoru žalovaného, který se týkal tzv. kompenzačního principu, že shodnost nebo vysoký stupeň podobnosti předmětných výrobků a služeb odůvodňuje přísnější hodnocení podobnosti u porovnávaných označení. Nicméně s ohledem na závěr o dostatečné odlišitelnosti ostatních prvků v ochranné známce se ztotožnil s názorem žalobce, že kompenzační princip by bylo lze uplatnit jen v případě shledání podobnosti mezi přihlašováním označením a namítanými známkami a nelze dovozovat, že větší podobností výrobků či služeb lze kompenzovat zjištěnou nepodobnost porovnávaných ochranných známek.

[6] Pojetí žalovaného, kdy slovu MUCHA přikládá význam navozující spojení s osobou Alfonse Muchy, vede podle městského soudu k tomu, že by jej nebylo v podstatě možné jiným přihlašovatelem využít v ochranné známce. Takový závěr by byl na místě tehdy, pokud by zúčastněná osoba disponovala celým dílem Alfonse Muchy a byla jako jediná oprávněna šířit jeho odkaz. Tak tomu ale není. Pokud se činnost žalobce resp. jeho výrobky a služby vážou k části umělecké sbírky, resp. ke skoro celé sbírce plakátů Alfonse Muchy vlastněné Ivanem Lendlem, bylo by nesmyslné žalobci zakázat, aby ve své ochranné známce použil slovo MUCHA a uvedl tam pouze jméno Ivan Lendl. Výrobky a služby chráněné žalobcovou ochrannou známkou totiž nemají být spojovány s jeho osobou, nevážou se ke sportovní aktivitě Ivana Lendla, ale k umělecké aktivitě Alfonse Muchy. Závěry napadeného rozhodnutí tak v podstatě popírají samotný smysl a účel ochranné známky spočívající v tom, že označení má jasně a přesně určit předmět ochrany.

[7] Městský soud rovněž považoval žalobou napadené rozhodnutí za částečně nekonzistentní, pokud jde o srovnání vizuální, sémantické a fonetické. Na jedné straně totiž sice zdůrazňuje rozdíly napadeného označení a namítaných známek, aby po ne zcela přesvědčivém odůvodnění uzavřel, že *„rozdíly mezi označeními nejsou schopny převážít jejich společné znaky spočívající ve slovním prvku MUCHA“*. Městský soud naopak uzavřel, že porovnávané ochranné známky nejsou podobné z hlediska vizuálního, jelikož mají pouze jeden shodný prvek a ostatní výrazné prvky jsou zcela způsobilé tyto známky odlišit tak, aby nemohlo dojít k jejich záměně. Jestliže žalovaný nepovažoval další slovní prvky, které poukazují na bývalého profesionálního tenistu, za dostačující k sémantickému odlišení přihlašovaného označení od namítaných ochranných známek, městský soud se s tím neztotožnil. To by podle něj mohlo platit pouze tehdy, pokud by odlišujícími prvky nebyly prvky totožné se jménem a příjmením jiné fyzické osoby, ať už spotřebiteli známé jako známý tenista či nikoli.

[8] I pokud by měly být u kombinované známky slovní prvky považovány za více rozlišující než obrazové, městský soud znovu zdůraznil povahu spotřebitele, jemuž jsou

výrobky a služby určeny a který podle jeho názoru bude chtít odlišit tyto dvě známky a bude o přihlašované známce referovat jako o označení LENDL MUCHA nebo MUCHA LENDL nebo dokonce pouze LENDL než jako o označení MUCHA. Proto nejsou obě ochranné známky podobné ani z hlediska fonetického. Za podstatné považoval rovněž to, že přihlašovaná známka není u spotřebitele, který je seznámen s dílem Alfonse Muchy, sto vyvolat asociaci se sérií namítaných známek obsahujících slovní prvky jako Butique, Ateliér, Studio, Centrum. Tato slova totiž označují určitý prostor, kde se spotřebitel může s výrobkem či službou setkat, kdežto slova Ivan Lendl odkazují na určitou osobu, ať již milovníkovi A. Muchy známou či nikoli.

III.

[9] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[10] Podle stěžovatele překročil městský soud meze stanovené § 75 odst. 2 s. ř. s., neboť napadené rozhodnutí přezkoumal nad rámec žalobních bodů. Žalobce se v podstatě domáhal toho, aby bylo přihlédnuto v rámci existence pravděpodobnosti záměny ke všem relevantním faktorům daného případu, avšak žádné konkrétní argumenty neuvedl. Zastává pouze opačný názor na posouzení podobnosti z hlediska vizuálního, fonetického i sémantického. Poukázal na sníženou rozlišovací způsobilost prvku MUCHA a nesprávnost aplikace tzv. kompenzačního principu. V žalobě ani předtím v rozkladu nenapadal posouzení průměrného relevantního spotřebitele. Městský soud proto vybočil z rámce rozsahu přezkumu daného žalobními body, rozhodnutí založil především na posouzení spotřebitelské veřejnosti a vytvořil vlastní definici spotřebitele, která zcela vybočuje z dosavadní rozhodovací praxe stěžovatele i soudů. Posouzení pravděpodobnosti záměny není otázkou skutkovou ale právní, stěžovatel proto nemohl vykročit z mezí správního uvážení.

[11] K určení průměrného spotřebitele stěžovatel poukázal na prvostupňové rozhodnutí i rozhodnutí o rozkladu a uzavřel, že jím bude jak široká laická veřejnost s průměrným stupněm pozornosti, tak i komerční subjekty, u nichž lze při výběru výrobce/dodavatele předpokládat pozornost o něco vyšší. Úroveň pozornosti průměrného spotřebitele se různí v závislosti na kategorii dotčených výrobků a služeb. Soud podal vlastní definici „spotřebitelské veřejnosti“ v odst. 34 rozsudku. Tu považuje stěžovatel za zcela lichou. Relevantní spotřebitelská veřejnost se vždy určuje s ohledem na přihlašované výrobky nebo služby a výrobky či služby chráněné namítanou ochrannou známkou. Vzhledem k nárokováným seznamům zahrnujícím jak výrobky specifické (např. umělecké předměty), ale i výrobky běžné (např. papír a výrobky z něho, upomínkové předměty z papíru) stěžovatel určil, že relevantní spotřebitelská veřejnost bude jak široká laická veřejnost, tak i komerční subjekty. Úzké vymezení relevantní spotřebitelské veřejnosti, jak jej učinil soud, nemá oporu v nárokováných seznamech výrobků a služeb a omezení pouze na výrobky a služby se vztahem k dílům a činnosti Alfonse Muchy nemá žádný relevantní podklad. Ze stěžovateli nepochopitelných důvodů se městský soud upnul pouze na milovníky Alfonse Muchy, které jediné považuje za spotřebitele, kterým jsou určeny předmětné výrobky a služby, což je mylné. Výstavu sbírky Ivana Lendla navštívilo 185 667

pokračování

návštěvníků a není zřejmé, z jakého důvodu dospěl městský soud k tomu, že není určena široké spotřebitelské veřejnosti a že nutně musí jít o milovníky Alfonse Muchy.

[12] Závěr městského soudu o dostatečné vizuální odlišnosti přihlašovaného označení je zcela nedostatečný a nezohledňuje podle stěžovatele veškerá kritéria, která praxe používá při hodnocení vizuálního hlediska. Stěžovatel poukázal na příslušnou část žalobou napadeného rozhodnutí, kde vizuální působení porovnal. Pokud soud akcentoval vizuální rozdíly, je evidentní, že se soustředil pouze na namítanou kombinovanou ochrannou známku. Vůbec nevzal v úvahu skutečnost, že namítaná slovní ochranná známka je zcela obsažena v přihlašovaném označení.

[13] Stěžovatel zopakoval, že posouzení zaměnitelnosti není vůbec věcí správního uvážení. Setrval na tom, že si slovní prvek MUCHA v přihlašovaném označení zachovává nezávislou rozlišovací roli. Pokud městský soud závěr o nepodobnosti navázal na dostatečnou distinktivnost ostatních prvků (slov Ivan Lendl a Alfons), považuje stěžovatel tento názor za chybný a ničím nepodložený. Poukázal na podrobné zdůvodnění správních rozhodnutí k této otázce. Žalobce v žalobě ani neuvedl, v čem konkrétně spatřuje rozpor či nesouhlas s hodnocením stěžovatele se zákonem a výkladovou či rozhodovací praxí. Městský soud konkrétně neuvedl, v čem spatřuje pochybení stěžovatele při posuzování nebezpečí záměny. Určujícím kritériem při posuzování zaměnitelnosti je to, co vytváří celkový dojem ochranné známky. Je třeba vzít v úvahu jeho distinktivní a dominantní prvky. Pravděpodobnost záměny je třeba posuzovat globálně, s přihlédnutím ke všem faktorům relevantním pro okolnosti případu.

[14] Stěžovatel nesouhlasil s názorem, že neměl být aplikován kompenzační princip z důvodu nepodobnosti označení. Ten se uplatní jen v případech, kdy jde o podobnost na straně porovnávaných ochranných známek i na straně výrobků a služeb. Nízký stupeň podobnosti mezi výrobky a službami může být vyvážen vysokým stupněm podobnosti mezi ochrannými známkami a naopak. Stěžovatel podle svého mínění postupoval v souladu s touto zásadou.

[15] S ohledem na nárokový seznam výrobků a služeb považoval stěžovatel za absurdní názor městského soudu, že posouzení bylo provedeno nikoli s ohledem na průměrně informovaného spotřebitele, ale vzhledem ke spotřebiteli neinformovanému, který o výrobky a služby chráněné přihlašovanou známkou nebude mít zájem.

[16] Podle stěžovatele nelze v námitkovém řízení podle § 7 odst. 1 písm. a) zohledňovat, jak budou výrobky a služby nabízeny na trhu, správní orgán musí vycházet pouze z rejstříkových údajů. Není zkoumáno jakékoli užití prvku v jiných označeních jiných subjektů. Dospěl k závěru, který logicky odůvodnil, a sice, že prvky, kterými se přihlašované označení odlišuje od namítaných ochranných známek, nejsou sto zabránit tomu, aby mezi porovnávanými označeními obsahujícími shodný prvek MUCHA nevznikla asociace.

[17] Za zcela nepřesvědčivé a nesrozumitelné považoval odůvodnění rozsudku stran pravděpodobnosti záměny, neboť městský soud se omezil na pouhou negaci názoru stěžovatele a sám vůbec nevzal v potaz kumulativní podmínky v § 7 odst. 1 písm. a) zákona

o ochranných známkách. Je totiž třeba se zabývat nejen podobností označení, ale i zkoumáním podobnosti výrobků a služeb, na něž se přihlašované označení a namítané ochranné známky vztahují. Blíže nezdůvodněn zůstal i poukaz na to, že k dostatečnému odlišení došlo již užitím slovních prvků IVAN LENDL. Zcela tak opomněl zhodnotit přítomnost shodného slovního prvku MUCHA. Poukaz soudu na sérii známek zúčastněné osoby s označením MUCHA ve spojení se slovy muzeum, shop, ateliér, studio je rovněž nepatřičný, protože tyto známky nebyly namítány a není jasné, proč se jimi soud zabýval.

IV.

[18] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Posuzování možnosti záměny přihlašovaného označení a starší ochranné známky je vždy prováděno z hlediska průměrného spotřebitele. Toto hledisko je neoddělitelnou součástí posuzování možnosti záměny. Proto nelze posouzení průměrného relevantního spotřebitele provedené soudem považovat za přezkoumání provedené nad rámec žalobních bodů. Názor stěžovatele o překročení mezí soudního přezkumu je proto příliš formalistický.

[19] Za logické považuje vymezení relevantní spotřebitelské veřejnosti, a to ve vazbě na nárokové seznamy výrobků a služeb. Pouze spotřebitel, který Alfonse Muchu zná a má k němu pravděpodobně pozitivní vztah, bude ochoten investovat do výrobků a služeb označených předmětnou ochrannou známkou.

[20] Žalobce přisvědčil městskému soudu v názoru, že ostatní prvky přihlašovaného označení zaručují dostatečnou odlišnost přihlašovaného označení a namítaných ochranných známek, která zabrání vzniku záměny. Žalobce rovněž přisvědčil městskému soudu stran neaplikovatelnosti tzv. kompenzačního principu, a to s ohledem na závěr o nepodobnosti přihlašovaného označení a namítaných známek.

[21] Za absurdní žalobce rovněž považuje, aby žalobce jako majitel nejucelenější sbírky plakátů Alfonse Muchy, která byla zkompleťována slavným tenistou Ivanem Lendlem, neměl možnost si zapsat ochrannou známku odkazující k takové sbírce a obsahující slovní prvek MUCHA.

V.

[22] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[23] Kasační stížnost je důvodná.

[24] Nejvyšší správní soud bude vypořádávat kasační námitky stěžovatele v pořadí v jakém byly uplatněny, neboť kopírují strukturu odůvodnění rozsudku městského soudu. Jeho úkolem rovněž není nahrazovat správní rozhodnutí vlastním uceleným výkladem o podobnosti či zaměnitelnosti porovnávaných označení resp. přihlášených výrobků

pokračování

a služeb, ale posoudit, zda ob stojí rozhodnutí městského soudu ve vztahu k uplatněným kasačním námitkám.

Obecná východiska

[25] Jak je účastníkům řízení známo, Nejvyšší správní soud setrvale vychází z toho (naposledy např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2020, č. j. 1 As 340/2018 - 33), že nebezpečí záměny existuje mezi dvěma ochrannými známkami tehdy, pokud se veřejnost může domnívat, že dotčené výrobky nebo služby pocházejí ze stejného podniku nebo případně z podniků hospodářsky propojených (též např. rozsudky ze dne 6. 11. 2014, č. j. 8 As 37/2011 - 161, nebo ze dne 24. 10. 2008, č. j. 4 As 31/2008 - 153, a rozsudky Soudního dvora ze dne 29. 9. 1998, *Canon*, C-39/97, bod 29, nebo ze dne 22. 6. 1999, *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, C-342/97, bod 17). Základní funkcí ochranné známky totiž je zaručit spotřebiteli nebo koncovému uživateli totožnost původu výrobku nebo služby označených ochrannou známkou tím, že jim umožní tento výrobek nebo službu odlišit bez možnosti záměny od výrobku nebo služby, které mají jiný původ (viz např. rozsudky Soudního dvora ze dne 6. 10. 2005, *Medion* („*Thomson Life*“), C-120/04, bod 23, nebo *Canon*, bod 28).

[26] Rozhodující pro posouzení zaměnitelnosti ochranných známek je hledisko průměrného spotřebitele (viz např. rozsudek ze dne 24. 10. 2008, č. j. 4 As 31/2008 - 153 nebo rozsudek Soudního dvora ze dne 11. 11. 1997, *SABEL*, C-251/95, bod 23), a to z hlediska vizuálního, fonetického a sémantického. O průměrném spotřebiteli se má přitom za to, že je běžně informovaný a přiměřeně pozorný a obezřetný (viz např. rozsudky ze dne 28. 2. 2013, č. j. 8 As 41/2012 - 46, č. 2859/2013 Sb. NSS, bod 32, či č. j. 8 As 37/2011 - 161 a judikaturu tam citovanou).

[27] Podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být existence nebezpečí záměny u veřejnosti posuzována celkově, přičemž musí být zohledněny všechny relevantní faktory projednávaného případu (viz zejména rozsudky Soudního dvora *SABEL*, bod 22, *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, bod 18, a rozsudek ze dne 2. 9. 2010, *Calvin Klein Trademark Trust*, C-254/09 P, bod 44). Celkové posouzení nebezpečí záměny předpokládá určitou vzájemnou závislost mezi zohledněnými faktory, zejména mezi podobností ochranných známek a podobností výrobků nebo služeb, na které se ochranná známka vztahuje [srov. rozsudek Soudního dvora *Canon*, bod 17, a rozsudek Tribunálu ze dne 14. 12. 2006, *Mast-Jägermeister* („*VENADO*“), T-81/03, T-82/03 a T-103/03, bod 74].

[28] Shodně se vyjádřil i Nejvyšší správní soud. Překážkou bránící zápisu přihlašovaného označení do rejstříku ochranných známek je existence pravděpodobnosti záměny na straně veřejnosti, která je dána při kumulativním splnění dvou zákonem stanovených podmínek, kterými jsou (1) shodnost či podobnost přihlašovaného označení se starší ochrannou známkou a (2) shodnost nebo podobnost výrobků či služeb, na něž se přihlašované označení a namítaná starší ochranná známka vztahují (viz rozsudky ze dne 28. 5. 2008, č. j. 9 As 59/2007 - 141, a ze dne 26. 10. 2006, č. j. 1 As 28/2006 - 97, č. 1064/2007 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud i unijní soudy přitom uznávají tzv. kompenzační zásadu spočívající v tom, že menší podobnost mezi výrobky a službami lze kompenzovat větší podobností mezi ochrannými známkami, a naopak [viz např. rozsudek

č. j. 8 As 41/2012 – 46, body 27 a 39, rozsudek Soudního dvora *Canon*, bod 17, nebo rozsudek Tribunálu *VENADO*, bod 74].

[29] Zaměnitelnost může být proto dovozována z podobnosti v dominantním prvku, nebo naopak z toho, že výrobek dominantní odlišující prvek nemá a ostatní prvky mají nízkou rozlišovací schopnost, takže vyvolávají shodný nebo velmi podobný celkový vjem (viz např. rozsudky č. j. 4 As 31/2008 – 153 a č. j. 8 As 41/2012 – 46, bod 30, a rozsudky Soudního dvora *SABEL*, bod 23, nebo *Calvin Klein Trademark Trust*, bod 45). Jako pomocné kritérium judikatura dovodila mimo jiné předpoklad, že průměrný spotřebitel obvykle přikládá větší význam počáteční části slov než částem následujícím, byť tato úvaha neplatí ve všech případech (viz např. rozsudek č. j. 8 As 41/2012 – 46, bod 31 a judikaturu tam citovanou).

[30] Jak však Nejvyšší správní soud zdůraznil právě v rozsudku 8 As 41/2012 - 46, zaměnitelnost může být proto dovozována jak z podobnosti v dominantním prvku, tak naopak z toho, že výrobek dominantní odlišující prvek nemá a ostatní prvky mají nízkou rozlišovací schopnost, takže vyvolávají shodný nebo velmi podobný celkový vjem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2008, č. j. 4 As 31/2008 - 153). Označení tak mohou být zaměnitelná i tehdy, pokud je shoda či zaměnitelnost zjištěna i jen u jednoho ze slovních prvků (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 12. 2001, č. j. 7 A 119/99 - 32). Průměrný spotřebitel obvykle přikládá větší význam počáteční části slov než částem následujícím [srov. rozsudky Tribunálu ze dne 17. 3. 2004, *El Corte Inglés v. OHIM – González Cabello a Iberia Líneas Aéreas de España (MUNDICOR)*, T 183/02 a T 184/02, Recueil, s. II 965, bod 81 a 83; a ze dne 16. 3. 2005, *L'Oréal v. OHIM – Revlon (FLEXI AIR)*, T 112/03, Sb. rozh. s. II 949, body 64-65], byť tato úvaha neplatí ve všech případech [v tomto smyslu srov. rozsudek Tribunálu ze dne 14. 10. 2003, *Phillips-Van Heusen v. OHIM – Pash Textilvertrieb und Einzelhandel (BASS)*, T 292/01, Recueil, s. II 4335, bod 50; a ze dne 6. 7. 2004, *Grupo El Prado Cervera v. OHIM – Héritiers Debuschewitz (CHUFAFIT)*, T 117/02, Sb. rozh. s. II 2073, bod 48; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2009, č. j. 7 As 24/2009 - 142)]. I když průměrný spotřebitel vnímá obvykle ochrannou známku jako celek a nezabývá se jejími jednotlivými detaily, nemění to nic na tom, že si spotřebitel při vnímání slovního označení rozloží toto označení na slovní prvky, které mu naznačují konkrétní význam nebo které se podobají slovům, která zná [srov. rozsudky Tribunálu ze dne 6. 10. 2004 *Vitakraft-Werke Wührmann v. OHMI - Krafft (VITAKRAFT)*, T-356/02, bod 51; a ze dne 13. 2. 2007, *Mundipharma v. OHIM – Altana Pharma (RESPICUR)*, T 256/04, Sb. rozh. s. II 449, bod 57].

Aplikace na projednávaný případ

[31] Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2014, č. j. 8 As 37/2011 - 154, je „posouzení zaměnitelnosti ochranné známky podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, či dotčenosti na právech přihláškou, která nebyla podána v dobré víře, podle § 7 odst. 1 písm. k) tohoto zákona, věcí výkladu příslušného neurčitého právního pojmu a jeho aplikace na zjištěný skutkový stav. Správní uvážení se zde neuplatní. Závěry správního orgánu o těchto otázkách přezkoumává soud v rámci námitek uplatněných v žalobě v plném rozsahu.“ Proto jsou úvahy městského soudu

pokračování

nesprávné, pokud v odst. 37 rozsudku považuje názor žalovaného o nikoli zásadním vlivu spojení jména slavného tenisty a malíře na spotřebitele za „*zcela vybočující ze zákonných mezí správního uvážení*“. Tu nešlo o volnou správní úvahu žalovaného, jejíž přezkum správními soudy je limitován § 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s., ale o posouzení splnění podmínek § 7 odst. 1 písm. a) zákona o ochranných známkách. Téhož se městský soud dopustil v odst. 40 rozsudku, kde žalovanému vytýká, že překročil meze správního uvážení, když uvažoval, že křestní jméno *Alfons* v přihlašovaném označení umocňuje představu, že se spotřebitelská veřejnost může domnívat, že výrobky a služby označené konkurenčními označeními pocházejí ze stejného zdroje.

[32] Podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o ochranných známkách účinného do 31. 12. 2018 se přihlašované označení nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu vlastníkem starší ochranné známky, pokud z důvodu shodnosti či podobnosti se starší ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků či služeb, na něž se přihlašované označení a ochranná známka vztahují, existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti; za pravděpodobnost záměny se považuje i pravděpodobnost asociace se starší ochrannou známkou.

[33] Již z textu citované právní normy je zřejmé, že shodnost či podobnost namítané ochranné známky a přihlašovaného označení se posuzuje nejen mezi již zapsanou (zapsanými) ochrannou známkou a nově přihlašovaným označením, ale i mezi výrobky a službami, pro které byla namítaná známka zapsána a pro které je nová přihlašována. V souzené věci stěžovatel potvrdil v rozhodnutí o rozkladu závěry prvostupňového rozhodnutí, že všechny přihlášené výrobky i všechny přihlášené služby jsou shodné nebo vysoce podobné se službami chráněnými slovní ochrannou známkou MUCHA. Jakkoli proti tomu žalobce v žalobě nebjoil, Nejvyšší správní soud postrádá v odůvodnění rozsudku městského soudu provázanost úvah o shodnosti či podobnosti označení (značek) s východiskem, že obě je přihlášeno (přihlašováno) pro shodné či velmi podobné výrobky či služby. Městský soud dospěl věcně k odlišnému závěru o podobnosti či zaměnitelnosti, tedy, že přihlašované označení a namítané ochranné známky zaměnitelné nejsou. Fakticky tak rozhodl namísto stěžovatele. Tím zavázal stěžovatele právním názorem, který by musel následně vést k odlišnému rozhodnutí o námitkách proti přihlašovanému označení. Přesto ponechal ve svých úvahách otázku shodnosti a podobnosti výrobků či služeb stranou. Nelze tak zjistit, zda a jak se do jeho úvah promítl fakt, že označení žalobce bylo přihlašováno pro shodné resp. vysoce podobné výrobky a služby.

[34] Tento nedostatek zřetelně vynikne v souvislosti s vymezením relevantního spotřebitele. Žalobní body však tímto směrem nemířily. Žalobce zmínil odlišný náhled na vymezení spotřebitele pouze na str. 8 žaloby v souvislosti s tvrzenou absencí sémantické podobnosti, kdy relativizoval dílčí argument stěžovatele, že odkaz A. Muchy představuje národní kulturní dědictví a populace je s tím seznamována již v rámci učiva na základní škole. Žalobce poukazoval na „zvětrávání“ informací získaných školní výukou oproti každodennímu vlivu médií, v nichž je sportovní tematika zastoupena častěji, to vše s akcentem na významovou „sílu“ jména slavného sportovce v přihlašovaném označení. Středobodem úvah tak neučinil průměrného spotřebitele, rozsah jeho vzdělání a vědomostí a jeho definici pro účely vzájemného porovnání. Soudní řízení správní je striktně založeno na dispoziční zásadě. Rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí

je ve správním soudnictví vymezen žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Překročení rozsahu přezkumu nad rámec vymezených žalobních bodů (nad rámec judikaturou přípustných důvodů pro takový postup) může představovat pro kasační soud vadu řízení, která mohla způsobit nezákonnost rozhodnutí o věci samé dle § 109 odst. 3 s. ř. s. a důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu (shodně např. již rozsudek ze dne 14. 2. 2008 č. j. 7 Afs 216/2006 - 63). Úvahy městského soudu o tom, kdo představuje relevantního spotřebitele, měly předobraz v podané žalobě pouze v nejhrubších rysech. Kasační soud však nemohl na tuto dílčí souvislost nahlížet izolovaně bez zřetele k navazujícím úvahám městského soudu, které již předobraz v žalobních bodech měly, omezit se na stručné konstatování o jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí a pouze z tohoto důvodu rozsudek městského soudu zrušit.

[35] Výchozí premisa o jinak definovaném relevantním spotřebiteli ovlivnila všechny následné úvahy městského soudu k meritu věci. Nejvyšší správní soud se s městským soudem věcně neztotožňuje v této otázce. Již v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 6 A 61/2002 - 52 konstatoval, že *„pojem „spotřebitel“ je třeba ve známkovém právu vnímat tak, aby zahrnoval co nejširší okruh dotčených osob, neboť nelze odhlížet od smyslu ochranné známky jako takové, která nepochybně představuje jeden z nejúčinnějších prostředků, jak dostat do povědomí co největšího okruhu lidí výrobky či služby daného podnikatele.“* Městský soud považoval za relevantního spotřebitele někoho, kdo osobnost a dílo Alfonse Muchy zná. Nepromítl však do svých úvah, pro které výrobky a služby mělo být přihlašované označení zapsáno. Nelze než dát za pravdu stěžovateli, pokud zdůrazňuje, že přihlašované označení má být zapsáno nejen např. pro výstavy a jejich pořádání (třída 41), ale rovněž pro výrobky z papíru a lepenky a upomínkové předměty z těchto materiálů (třída 16). Relevantní okruh spotřebitelů bude odlišný právě podle toho, pro které výrobky či služby bude posuzován. U výstavní, kulturní a vzdělávací činnosti lze předpokládat, že návštěvníci výstav a kulturních pořadů mají tu větší tu menší znalost osoby umělce a vystavovaného díla. Zřetelně zkratkovitý (právě pro chybějící akcent na konkrétní přihlašované výrobky a služby) je však názor městského soudu, že *„pokud je výrobek nebo služba určena pouze úzkému nebo užšímu okruhu spotřebitelů (milovníkům umění), tedy v tomto ohledu informovanému spotřebiteli, nemá být přihlíženo k tomu, zda by u širší veřejnosti resp. u běžného spotřebitele (...) mohlo dojít k záměně nebo asociaci se starší ochrannou známkou.“* Kasačnímu soudu nepřísluší spekulovat, zda byl názor městského soudu až zpětně ovlivněn povědomím o mimořádném úspěchu výstavy plakátů ze sbírky Ivana Lendla. U běžných výrobků z papíru či lepenky tato základní premisa o úzkém okruhu relevantní spotřebitelské veřejnosti neplatí. Zde lze přitakat stěžovateli, že minimálně ve vztahu k těmto třídám výrobků (i služeb) je třeba vycházet ze širšího vnímání průměrného spotřebitele, jímž může být i laická veřejnost. Není pravdou, že by stěžovatel průměrného spotřebitele ve správních rozhodnutích nijak nevymezil. Stěžovatel odkazuje na konkrétní pasáže rozhodnutí o námitkách a rozhodnutí o rozkladu s vyústěním, že relevantní spotřebitelskou veřejností bude jak široká laická veřejnost, tak i komerční subjekty. Rovněž Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že širší pojetí spotřebitele je v tomto případě na místě. Spotřebitel průměrný bude dozajista nejen ten, který zavítá např. na výstavu z děl Alfonse Muchy a který je schopen náhledu na jeho umělecké dílo, ale i ten, jehož znalost díla bude omezena pouze na povědomí o významu tohoto umělce s případnou schopností rozeznat autorův specifický výtvarný styl od jiných autorů

pokračování

s vědomím, že jde právě o dílo A. Muchy a zakoupit si právě z tohoto důvodu např. pohlednice či výrobky z lepenky. Nelze nevzpomenout, že před několika desítkami let bylo v Československu v jednom období velmi časté a moderní, že si běžné domácnosti (dozajista nešlo pouze o znalce díla A. Muchy) zdobily svá obydlí reprodukcemi děl Alfonse Muchy v rozsahu podstatně větším, než je tomu nyní. Pokud by městský soud ve svých úvahách náležitě akcentoval přihlašované výrobky a služby, možná by při vymezení relevantní spotřebitelské veřejnosti dospěl k úvaze, zda jde v případě spotřebitele kupujícího výrobky z lepenky či pohlednice na straně jedné a vážného zájemce o umělcovo dílo (návštěvníka muzea či výstavy) na straně druhé o homogenní spotřebitelskou veřejnost. Nic to však nemění na závěru, že stěžovatel postupoval správně, pokud na průměrného spotřebitele nahlížel šířeji, než jak učinil městský soud.

[36] Důvodnými jsou rovněž námitky k vizuálnímu hledisku porovnání. Městský soud zřetelně klade důraz na v pořadí první vizuálně výrazný slovní prvek „Lendl“ resp. „Ivan Lendl“, který ve spojení s odlišnou grafickou podobou přihlašovaného označení postačuje ke zřetelnému odlišení (odst. 36 rozsudku). Podle názoru Nejvyššího správního soudu přihlašované označení i z vizuálního hlediska obsahuje (pouze) slovní sdělení. Vizuálně zde nepůsobí jakýkoli další grafický prvek, který by sám o sobě ono slovní sdělení zásadně zvýraznil nebo který by na označení „přitáhl“ zvýšenou pozornost spotřebitele. Toto slovní sdělení představují dvě jména slavných osobností oddělená dvojtečkou. Právě proto, že jde o dvě na sebe navazující významná jména, nelze ustat na tom, že pouze první z nich je vizuálně dominantní a pouze proto, že si jej průměrný spotřebitel pravděpodobně přečte jako první, jde ve spojení s odlišným grafickým ztvárněním o natolik silný element, že vylučuje možnost záměny. I z vizuálního hlediska je zapotřebí hodnotit označení jako celek, protože teprve zhlédnutím celého přihlašovaného označení si spotřebitel utvoří představu a teprve poté lze uvažovat o vizuální podobnosti či nepodobnosti. Zde v rozsudku městského soudu zřetelně chybí vysvětlení, zda a jakou roli hraje to, že přihlašované označení není porovnáváno pouze s kombinovanou namítanou ochrannou známkou v podobě stylizovaného podpisu umělce, ale rovněž se slovní ochrannou známkou MUCHA, která je v přihlašovaném označení zcela obsažena. Městský soud se konkurencí se slovní namítanou známkou podrobněji nezabýval. Je vhodné v obecné rovině připomenout názor městského soudu z rozsudku ze dne 7. 11. 2012, č. j. 9 Ca 121/2009 - 175, podle kterého *„při posouzení působení porovnávaných označení na spotřebitelskou veřejnost jak v jejich jednotlivých prvcích, tak i v jejich celku nelze významnou autonomní pozici počáteční části porovnávaných označení dovodit bez hodnocení koncové části označení, a to jak z vizuálního, fonetického i sémantického hlediska, a bez hodnocení, zda úvodní část označení nepřevažuje nad koncovou částí a neurčuje celkový dojem označení. Pokud se koncová část označení od počáteční části označení liší a stejně jako počáteční část ob stojí samostatně jako významný autonomní prvek, pak pravděpodobnost záměny označení je třeba převážně dovozovat z působení označení jako celku.“* Nejvyšší správní soud proto souhlasí s tím, že z vizuálního hlediska je přihlašované označení tvořeno dvěma dominantními slovy, a to LENDL a MUCHA, přičemž jim z vizuálního hlediska spotřebitel věnuje stejnou pozornost, neboť teprve po shlédnutí celého slovního spojení může uvážit, že je označení tvořeno dvěma bezprostředně u sebe umístěnými jmény významných osobností a uvážit, co je „sdělením“ ochranné známky. Stejně tak platí, že absence kterékoli z obou uvedených částí by vnímání takto pozměněného označení zcela změnila. Žádné z obou jmen však není natolik dominantní, aby jméno LENDL samo

o sobě tím, že bylo užito, zapříčinilo vizuální odlišení od namítaných ochranných známek. Podle názoru kasačního soudu je právě uvedené dotvrzováno i užitím symbolu dvojtečky v přihlašovaném označení. Ze sémantického hlediska je třeba tento symbol vnímat tak, že někdo něco nabízí (jak sám tvrdí městský soud) nebo někdo něco uvádí. Dvojtečka však v tomto případě neodděluje první část od části druhé, kterou by z hlediska pozornosti spotřebitele upozadřovala, ale naopak vyjadřuje jejich vzájemnou rovnocennost. Vedle toho „kdo“ nabízí (uvádí) je totiž neméně důležité, „co“ nabízí (uvádí). Co je nabízeno (uváděno) je však zcela shodné s již zapsanou slovní ochrannou známkou.

[37] Důvodnost kasační námitky týkající se využitelnosti závěrů rozsudku SDEU C-120/04 (*Thomson Life*) v projednávané věci je předurčena odlišným právním názorem městského soudu na vymezení relevantního spotřebitele (viz. výše) a rovněž tak odlišným názorem na dominanci jednotlivých slovních částí přihlašovaného označení. Městský soud očekává u užšího okruhu spotřebitelů vyšší informovanost, díky které bude schopna odlišit přihlašované označení i přesto, že vedle sebe obsahuje jméno třetí osoby (Ivan Lendl) a již zapsanou ochrannou známkou (Mucha), která, ačkoli sama o sobě nevytváří celkový dojem složeného označení, uchovává si v něm nezávislou rozlišovací roli. Tím, že kasační soud vešel na širší pojetí spotřebitelské veřejnosti, padá i argument městského soudu o nepřiléhavosti zmíněného rozhodnutí na projednávanou věc. Základním účelem ochranných známek je odlišit výrobky a služby jedné osoby od výrobků a služeb jiné osoby (§ 1 zákona o ochranných známkách v rozhodném znění). Městský soud sice předpokládá u jím definovaného spotřebitele vyšší míru informovanosti a pozornosti, nijak však nereagoval na dílčí tvrzení zúčastněné osoby v námitkách o tehdejší spolupráci Ivana Lendla s Nadací Mucha (strana 10 námitek ze dne 8. 10. 2013), kdy měl být Ivan Lendl honorárním patronem nadace, jakož i v dřívějším období (roky 1998, 1999 a 2000) zapůjčil díla ve svém vlastnictví k výstavám konaným v USA. Městský soud blíže nevysvětluje, zda a proč ani tato skutečnost případně nemůže vést k nebezpečí záměny ohledně původu výrobků a služeb.

[38] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s městským soudem ani v aplikovatelnosti tzv. kompenzační zásady (rozsudek SDEU C-39/97 (*Canon Kabushiki*)). Kompenzační zásada předpokládá tu větší tu menší míru podobnosti či zaměnitelnosti přihlašovaného označení na straně jedné a přihlašovaných výrobků či služeb na straně druhé. Jestliže městský soud dospěl k závěru o dostatečné distinktivnosti přihlašovaného označení, absenci posouzení shodnosti či zaměnitelnosti jako celku a shodě pouze v jediném prvku (v užití slova MUCHA), důsledkem toho by bylo, že se uvedená zásada v souzené věci neuplatní. Protože však kasační soud souhlasí s názorem stěžovatele o podobnosti resp. zaměnitelnosti porovnávaných označení, má argument o kompenzační zásadě ve věci místo.

[39] Jistou nesourodost lze vytknout odůvodnění obsaženému v odst. 41 rozsudku městského soudu, který se v souvislosti se sémantickým (významovým) hlediskem zamýšlí, nakolik je slovo MUCHA využitelné při zápisu dalších ochranných známek do rejstříku, zdůrazňuje, že zúčastněná osoba není jediným subjektem pečujícím o odkaz tohoto umělce a že by „bylo nesmyslné žalobci zakázat, aby ve své ochranné známce použil slovo MUCHA a uvedl tam pouze jméno Ivan Lendl.“ Úkolem správních soudů je při přezkumu rozhodnutí o námitkách proti zápisu přihlašovaného označení posoudit, zda stěžovatel

pokračování

úplně a přezkoumatelně k uplatněným námitkám vysvětlil, zda jsou či nejsou překážky pro takový zápis, provedl výklad neurčitých právních pojmů shodnost a podobnost ochranných známek či výrobků a služeb, jakož i pojmu pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti. Nepřísluší mu úvahy, zda je např. žalobci bez dalšího zapovězeno v obchodním styku jakékoli užití jména MUCHA, potažmo jak by mělo přihlašované označení obsahující toto slovo vypadat, aby bylo zápisu schopné, či jak dosíci, aby i jiné subjekty vlastníci část umělcova uměleckého odkazu mohly o tento odkaz pečovat. Jinými slovy, správní soud v této věci nemůže určovat např. to, jakým způsobem je majitel sbírky děl významného umělce oprávněn zpropagovat jejich výstavu za využití jeho jména obsaženého v již přihlášených ochranných známkách. Úvahy městského soudu totiž míří nikoli k předmětu tohoto řízení, ale k obecně komplikované otázce zápisu ochranných známek tohoto druhu a rozsahu ochrany, kterou zápis takové ochranné známky jejímu držiteli poskytuje.

[40] Přisvědčit je třeba stěžovateli rovněž ve výtkách mířících k vizuálnímu, sémantickému a fonetickému srovnání. Toto srovnání představuje nejdůležitější část odůvodnění správních rozhodnutí. Bylo by proto vhodné při soudním přezkumu o těchto hlediscích uceleně uvážit a nikoli se jimi zabývat opakovaně, jako tomu bylo minimálně u vizuálního hlediska. V tom, že prvek dvojtečky není přítomen ani u jedné z namítaných ochranných známek, a v tom, že žádný z prvků namítaných ochranných známek nelze považovat za vizuálně dominantní, oproti závěru, že rozdíly mezi označeními nejsou schopny převážit jejich společné znaky, není žádný protimluv či nekonzistentnost. Jde v prvních dvou případech o dílčí popisné argumenty v rámci relativně podrobného vzájemného porovnání a v posledním případě o závěr, který z nich stěžovatel dovodil. Odůvodnění městského soudu je skutečně třeba v této části (odst. 42 – 44) považovat za relativně stručnou, podrobněji nezdůvodněnou, negaci relativně podrobného odůvodnění správních rozhodnutí.

[41] Podobně kusé je odůvodnění městského soudu v části, kde je znovu ze sémantického hlediska akcentován prvek jména Ivana Lendl a oproti příkladům jako „Sbírka PLAKÁTŮ: Alfons Mucha“ nebo „Výstava PLAKÁTŮ: Alfons Mucha“. Městský soud v této souvislosti považoval za „lichý a ničím nepodložený“ závěr stěžovatele, že prvek Ivan Lendl poukazující na profesionálního tenistu není způsobilý sémanticky odlišit přihlašované označení od namítaných ochranných známek. Protože městský soud žádné podrobnější vysvětlení nepředložil, nemá Nejvyšší správní soud na co v této souvislosti reagovat. I když může být jeden použitý slovní prvek sám o sobě relativně sémanticky výrazný, neznamená to, že jeho užitím bude vždy dosaženo distinktivnosti porovnávaných označení. Jak již bylo uvedeno, stěžovatel své rozhodnutí i v tomto ohledu řádně odůvodnil, je z něj dostatečně zřejmé, jak hodnotit porovnávané ze sémantického hlediska a proč ani uvedení jména slavného sportovce nepřisoudil takovou váhu, aby byla sto se zřetelem ke všem okolnostem a posouzení porovnávaných označení jako celku vést k závěru o jejich nezaměnitelnosti.

[42] Nejvyšší správní soud proto s ohledem na výše uvedené napadený rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud je v dalším řízení vázán právními názory vyslovenými Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[43] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. února 2022

Mgr. David Hipšr
předseda senátu